

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0512U000635

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-09-2012

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Леонов Олег Юрійович

2. Leonov Oleg Yuriiiovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 06.01.05

Назва наукової спеціальності: Селекція і насінництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 24-07-2012

Спеціальність за освітою: 7.130102

Місце роботи здобувача: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, Україна, м. Харків, пр. Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.366.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: 61060, Україна, м. Харків, пр. Московський, 142

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.35.03

Тема дисертації:

1. Теоретичні основи використання генетичних ресурсів пшениці м'якої в селекції
2. Theoretical foundations of using genetic resources of common wheat in breeding

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: збагачення генетичного різноманіття пшениці м'якої на основі мобілізації, інтродукції, ідентифікації та паспортизації зразків світового генофонду. Мета: обґрунтування теоретичних основ використання генетичних ресурсів пшениці м'якої в селекції, наукових та навчальних цілях, формування базових та ознакових колекцій на основі виявлення закономірностей прояву цінних господарських ознак. Методи: загальнонаукові, польовий, вимірювально-ваговий, лабораторний, статистичний. Новизна: вперше в умовах України теоретично обґрунтовано і вирішено наукову проблему збагачення генетичного різноманіття пшениці м'якої. Встановлені закономірності прояву цінних господарських ознак залежно від еколого-географічного походження зразків, на основі чого виділені пріоритети інтродукції. Виявлені зв'язки між проявом різних показників та діапазони значень, за яких досягаються максимальні рівні урожайності та інших кількісних ознак. Масиви отриманих даних опрацьовані методами кластерного та факторного аналізу і

на цій основі проведено редукцію даних, виділено головні компоненти, виявлено спорідненість між регіонами походження та зразками. Зразки колекції згруповані за рівнем екологічної пластичності. Вдосконалено методичні підходи до вивчення генофонду та узагальнення його результатів. Набуло подальшого розвитку використання білкових маркерів для ідентифікації ознак якості зерна та виявлені закономірності зустрічаємості алельних варіантів запасних білків залежно від еколого-географічного походження. Результати: виділені джерела окремих та комплексу цінних господарських ознак, які впроваджено в практику селекційно-генетичних досліджень та використано при створенні нового вихідного матеріалу для селекції. Для високоефективного використання генетичних ресурсів пшениці м'якої у теоретичних та прикладних дослідженнях сформовані базові та ознакові колекції культури, які супроводжуються відповідними базами даних. Ступінь впровадження: виділені та створені джерела окремих цінних ознак та їх поєднання були передані споживачам загальною кількістю понад 19 тисяч пакетів, частина з яких використані в теоретичних дослідженнях, селекційній практиці, сортовипробуванні та навчальному процесі (Інститут фізіології рослин та генетики НАН, Український інститут експертизи сортів рослин, Інститут рослинництва НААН, Селекційно-генетичний інституту НААН, Південного центру біотехнології НААН, Полтавська державна аграрна академія, Сумський національний аграрний університет та інших вітчизняних та закордонних установах). За авторством та участю здобувача створено і впроваджено в сільськогосподарське виробництво 2 сорти пшениці м'якої озимої Астет і Поверна, ще 7 сортів пшениці та тритикале передано на державне сортовипробування. Сфера впровадження: наукові установи НАН і НААН України, сільськогосподарські підприємства усіх форм власності АПК України.

2. Object: the enrichment of genetic diversity in common wheat on the basis of mobilization, introduction, identification and documentation of the world gene pool. Aim: the substantiation of the theoretical bases of using common wheat genetic resources in plant breeding, research and educational purposes, and the formation of base and evaluation collections on the basis of establishment of regularity of display of valuable signs. Methods: general scientific, field, measuring and weighing, laboratory and statistical. Novelty: for the first time in Ukraine a scientific problem enrich the genetic diversity of common wheat is theoretically proved and solved. The regularities of valuable characteristics appearance depending on environmental and geographical origin of samples were evaluated. Priorities of introduction were distinguished on this base. The connections between appearance of different parameters and ranges in which reached maximum levels of productivity and other quantitative features were detected. Arrays of the obtained data were processed by methods of cluster and factor analysis. On this basis, a reduction of the data was conducted, the main components were highlighted, and relationship between the regions of origin and the samples were found. Samples of collection were grouped by level of environmental plasticity. Methodological approaches to study genetic resources and summarizing its results were improved. The use of protein markers for the identification of grain quality traits and identified patterns of occurrence of allelic variants of storage proteins, depending on environmental and geographical origin are further developed. Results: sources of complex important traits were identified. They were introduced into breeding practice and genetic research and used in the creation of new source material for breeding. Basic and trial collections with appropriate databases were formed for highly efficient use of wheat genetic resources in theoretical and applied research. Degree of implementation: the identified and created sources of some valuable traits and their combinations were transferred to customers - the total number over 19,000 packages, some of which are used in theoretical studies, breeding practices, varietal trials and the learning process (Institute of Plant Physiology and Genetics NAS, Ukrainian Institute of Expertise of Plants Varieties NAAS, Plant Production Institute NAAS, Institute of Plant Breeding and Genetics NAAS, Southern Center for Biotechnology NAAS, Poltava State Agrarian Academy, Sumy National Agrarian University and other local and foreign institutions). In collaboration with the participation of the applicant two varieties of winter bread wheat Astet and Poverna established and implemented in the agricultural production, 7 more varieties of wheat and triticale submitted to the state trials. Field of Study: academic institutions of NAAS and NAS of Ukraine, the agricultural enterprises of all forms of property in Ukraine.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кириченко Віктор Васильович

2. Kyrychenko Viktor Vasyliovych

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вировець Вячеслав Гаврилович

2. Вировець Вячеслав Гаврилович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Васильківський Станіслав Петрович

2. Васильківський Станіслав Петрович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тищенко Володимир Миколайович

2. Тищенко Володимир Миколайович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кириченко Віктор Васильович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кириченко Віктор Васильович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.